



UPPSALA
UNIVERSITET

Institutionen för neurovetenskap
Vårdvetenskap

Sjukvårdspersonals attityder till patienter med borderline
personlighetsstörning med eller utan självskadebeteende

En litteraturstudie

Författare
Ida Augustin
Joakim Magnusson

Handledare
Kristina Haglund

Examinator
Marianne Carlsson

Examensarbete i Vårdvetenskap 15 hp
Specialistsjuksköterskeprogrammet 60 hp
År då arbetet godkänns: Vt 2013

SAMMANFATTNING

BAKGRUND: Litteraturen antyder att sjuksköterskor stigmatiserar och diskriminerar patienter med vissa diagnoser, i synnerhet schizofreni och borderline personlighetsstörning (BPS). BPS beskrivs som den psykiatriska diagnos med störst laddning och kring vilken det florerar flest stereotypa fördomar.

SYFTE: Genom granskning av befintlig forskning i form av originalartiklar publicerade i vetenskapliga tidskrifter avser denna studie att sammanställa befintlig kunskap om sjukvårdspersonals attityder till patienter med borderline personlighetsstörning med eller utan självskadebeteende.

METOD: Systematisk litteraturstudie. Litteratursökningar utfördes i databaserna PubMed, CINAHL och SCOPUS.

RESULTAT: 21 studier inkluderades i resultatet. En rad olika studier påvisade en allmänt negativ attityd gentemot patienter med BPS med eller utan självskadebeteende. Vårdpersonal skattade mer negativa erfarenheter av att vårda patienter med BPS i jämförelse med schizofreni och depression. Vårdpersonal tenderade att skatta patienter med BPS som mer farliga, mindre trovärdiga samt ansåg att de hade mindre interpersonella färdigheter.

SLUTSATS: Vårdpersonal, inte minst sjuksköterskor uppvisar negativa attityder i en icke försumbar utsträckning till patienter med BPS med eller utan självskadande beteenden. Detta kan leda till en inadekvat vård och behandling för den berörda patientgruppen.

Nyckelord: Attityder hos sjukvårdspersonal, borderline, självskadebeteende, omvärdnad

ABSTRACT

BACKGROUND: The literature shows that nurses stigmatize and discriminate against patients with certain diagnoses, particularly schizophrenia and borderline personality disorder. Borderline personality disorder is generally described as being among the more heavy psychiatric conditions, and therefore very mired in stereotypes and prejudices.

AIM: To summarize the current knowledge regarding attitudes of health professionals relating to borderline personality disorder and self-harm

METHOD: Systematic literature review. Literature search was made in the databases PubMed, CINAHL and SCOPUS.

RESULTS: 21 studies were included in the results. A variety of studies demonstrated a general attitude of negativity toward patients with BPD with or without tendencies of self-harm. Clinicians reported more negative experiences working with BPD patients than with schizophrenia or depression patients. Caregivers tended to assess BPD patients as being more dangerous, less credible and having less interpersonal skills.

CONCLUSION: Healthcare professionals, especially nurses, exhibit negative attitudes to a significant extent toward BPD patients as well as patients with self-harm tendencies. This may lead to inadequate care.

Keywords: Attitudes of health personnel, borderline, self-harm, nursing

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	1
BORDERLINE PERSONLIGHETSSTÖRNING	2
Självskadebeteende	2
Bemötande och behandlingsstrategier	3
PROBLEMFORMULERING	4
Syfte	4
Frågeställning.....	4
 METOD	 5
DESIGN	5
DATAINSAMLINGSMETOD	5
URVAL	5
Inklusionskriterier.....	5
Exklusionskriterier.....	5
PROCEDUR.....	5
Tabell I.....	6
BEARBETNING OCH ANALYS	7
Kvalitetsanalys.....	7
Resultatanalys	7
ETISKA ÖVERVÄGANDEN	7
 RESULTAT.....	 8
TABELL II	8
TABELL III	9
VÄRDPERSONALS ATTITYDER	21
Förväntningar och inställning	21
Pessimism och hopplöshet.....	22
Motöverföring och uppfattning av kontroll	22
UTMANINGAR I ARBETET	23
Beteendeproblematik	23
Gränssättning och distansering	23
DEMOGRAFISKA ASPEKTER PÅ ATTITYDER	24
Kön.....	24
Yrkeskategorier.....	24
UTBILDNING I RELATION TILL ATTITYDER	25
Specifik träning.....	25
Handledning, stöd och teamarbete	26
 DISKUSSION	 26
RESULTATDISKUSSION.....	26
METODDISKUSSION.....	28
Praktisk betydelse	29
Slutsats	30
 REFERENSER	 30

INLEDNING

Psykisk ohälsa är något som alla mäniskor kan drabbas av någon gång under livet. Ohälsan kan uppstå till följd av olika livsavgorande händelser som vi förr eller senare oundvikligen stöter på.

Inom vårdvetenskapen domineras den humanistiska synen på människan; att se människan som en enhet av kropp och själ. Vårdpersonal skall bemöta mäniskor med den inställningen och samtidigt se varje individ som unik. Alla mäniskor har ett människovärde, en rätt att forma sitt liv och att bli bekräftad som den unika person hon är. Att få sin värdighet kränkt skapar ett djupt lidande hos mäniskor (Wiklund, 2010).

Diskriminering, stigmatisering och negativa attityder är vanliga i samhället och vården är inget undantag. Inom socialpsykologin avser begreppet *attityder* en persons kognitiva och emotionella inställning, förhållningssätt eller reaktion till en person, handling eller objekt. En persons attityd anses, till skillnad från personligheten, vara en produkt av inlärning eller tidigare erfarenheter, vilket också gör den föränderlig (Eisele, 2003).

Trots att vårdpersonal i teorin utbildas till att bemöta sina patienter med en öppen och holistisk grundsyn har studier visat att sjuksköterskor kan ha stereotypa fördomar mot såväl psykisk ohälsa som psykiska sjukdomar. De kan verka stigmatiserande samt bidra till att upprätthålla negativa falska föreställningar mot mäniskor med psykisk ohälsa och mot psykiatrin i stort. Vidare har studier visat att psykiatrisjuksköterskor stigmatiserar och diskriminerar patienter med vissa diagnoser, i synnerhet patienter med schizofreni och personlighetsstörning av borderline typ (Ross & Goldner, 2009).

Problemet påtalas även i Bland, Tudor & Whitehouses review från 2007 där det framkommer att sjuksköterskor tenderar att ha en negativ inställning till personer med borderline personlighetsstörning. I studien beskrivs borderline personlighetsstörning som den psykiatiska diagnos med störst laddning och kring vilken det florerar flest stereotypa fördomar. Förekommande beteenden hos patienten kan tänkas förstärka den bilden, till exempel manipulation, självskadande och bristande följsamhet. Detta skapar dock ofta kontraproduktiva reaktioner hos vårdpersonalen, enligt studien. En ond spiral riskerar att skapas där personalen uppfattar och behandlar dessa patienter med misstro och utifrån felaktiga uppfattningar. Författarna konkluderar att det saknas kunskap och färdigheter inom slutenvården för att ge adekvat bemötande och behandling och att många sjuksköterskor känner sig dåligt utrustade för att hantera denna patientgrupp.

Patienter med borderline personlighetsstörning som vårdats inneliggande har i intervjustudier beskrivit en känsla av stigmatisering samt hur de även känt av en osäkerhet

och frustration hos vårdpersonalen som resulterat i en känsla av hopplöshet hos patienterna själva (Lindgren, Wilstrand, Gilje & Olofsson, 2004; Rogers & Acton, 2012).

Kealy och Ogrodniczuk (2011) framhåller i sin litteraturstudie vikten av att medvetandegöra problemen med stigmatisering och negativa attityder mot både psykisk ohälsa generellt och borderline personlighetsstörning. Sjuksköterskor bör arbeta aktivt emot diskriminering istället för att förstärka den.

Borderline Personlighetsstörning

Borderline personlighetsstörning (fortsättningsvis utskrivet BPS) beskrivs i litteraturen som den personlighetsstörning som är mest förekommande inom psykiatrisk vård. Prevalensen i befolkningen är cirka två procent. BPS karaktäriseras av en påtaglig och varaktig impulsivitet samt instabilitet gällande självbild (identitetsstörning), sinnesstämning och mellanmänskliga relationer. Personen kan ofta pendla tvärt mellan känslomässiga ytterligheter (Herlofson & Ekselius, 2009).

Personer som lider av personlighetsstörningen kan använda sig av såväl utagerande som undvikande beteende, som ett sätt att hantera den påfrestning som vardagen kan utgöra. På grund av avsaknaden av färdigheter att hantera nära relationer och socialt samspel hänvisas personen till dysfunktionella strategier. Benägenheten att upphöja eller nedvärdera andra kan ofta leda till att omgivningen har radikalt skilda uppfattningar om personen. Självskadande beteende, med syfte att reducera ångest och spänning, är vanligt förekommande. Att leva med personlighetsstörningen leder inte sällan till problem i relation till omgivningen, inte minst på grund av känsligheten och benägenheten för affektiva utbrott. Bakom aggressiviteten ligger dock ofta en rädsla för separationer eller för att bli övergiven. Viktiga hälsofrämjande faktorer hos personer med BPS är en fortlöpande och stödjande vårdkontakt samt en stabil och stöttande partner (Herlofson & Ekselius, 2009; MINI-D IV, 1995).

Självskadebeteende

Begreppet självskadebeteende definieras som en upprepad avsiktlig dekonstruktion av den egna vävnaden i avsaknad av en medveten suicidal intention. Syftet med handlingen kan vara att övergå från en överväldigande emotionell smärta till en mer acceptabel och hanterbar fysisk smärta (Hicks & Hinck, 2008). Självskadebeteende och suicidförsök är nära förknippat med BPS; minst 75 % av patienterna med BPS har suicidförsök i anamnesen eller är aktiva i ett självskadebeteende (Perseius, 2006).

Som ett sätt att förstå dessa destruktiva beteenden, såsom självskadande och utagerande hos patienter, utgår Wiklund (2010) från begreppen *skam* och *kontroll*. För att kontrollera skammen och rätfärdiga andras reella eller upplevda avständstagande kan vi klandra och angripa oss själva. Genom att undvika känslor av hjälplöshet och utanförskap kan vi istället skapa en känsla av kontroll. Tilltagande självförakt, ångest och skam kan, genom självskadande, lindras för stunden. Skör självkänsla och bristande känsla av värdighet kan leda till att vi på ett liknande sätt skyddar oss själva genom att attackera andra. Genom våld och beskyllningar kan vi förminka den andre personen och på så sätt tillfälligt få känslan av att växa själv.

Bemötande och behandlingsstrategier

I litteraturen beskrivs allianskapandet som den enskilt viktigaste aspekten för utfallet av vården av personer med personlighetsstörningar. Genom en respektfull, accepterande attityd och psykoedukativa insatser skall vårdaren aktivt arbeta för att bygga upp en tillit och inge patienten hopp. Patienten bör göras så delaktig i vården och behandlingen som möjligt och ges de resurser och färdigheter som krävs för att kunna förändra sin situation.

Att validera innebär att erkänna och bekräfta en patients handlingar eller reaktioner utifrån patientens egna förutsättningar med syfte att göra dessa begripliga och meningsfulla. För att ha ett validerande förhållningssätt krävs det att vårdaren är närvarande och kan sätta sig in i patientens situation och perspektiv. Vårdaren bör även kunna delge patienten vad hen känner och tänker i olika situationer samt stötta patienten i att ta ansvar för sina handlingar (Wiklund, 2008; Perseius, 2006). Herlofson & Ekselius (2009) exemplifierar även hinder för en positiv utveckling och förändring. Detta kan vara att patienten inte ser några fördelar med att förändra sig, att patienten saknar de kunskaper och färdigheter som krävs eller att patienten intagit en passiv roll som offer i förhållande till sin problematik.

Motöverföring är ett välkänt begrepp inom psykoanalysen och beskriver vårdarens personliga reaktioner på exempelvis patientens berättelse eller beteende. Herlofson & Ekselius (2009) betonar vikten av att uppmärksamma och reflektera över sina egna känslor och reaktioner inom en samarbetsallians.

DBT, dialektisk beteendeterapi, utvecklades ursprungligen som en behandlingsmodell för självmordsnära personer med självskadeproblematik och för personer med borderline personlighetsstörning. Inom terapin är känsloreglering en central del av arbetet, där strävan är att patienten skall förstå och lära känna sina känslor för att kunna leva med dem utan att utveckla destruktivitet i någon form. Kedjeanalyse är en grundteknik inom DBT som går ut på

att situationer, där patienten förlorat kontrollen över sina emotioner, styckas upp i mindre enheter och analyseras. Tillsammans identifierar man eventuella sårbarhetsfaktorer och söker vägskäl där patienten hade kunna bete sig på ett annat sätt och där situationen på så sätt tagit en annan riktning. Medveten närvaro är ytterligare en viktig komponent i behandlingen (Herlofson & Ekselius, 2009).

Hildegard Peplaus omvårdnadsteori (1952) grundar sig på de interpersonella processer och terapeutiska relationer som uppstår mellan vårdare och patient. Detta menar Peplau, är omvårdnadens kärna. I teorin betonas tillit mellan patient och sjuksköterska, att de tillsammans med patienten identifierar problem. Sjuksköterskan bör ha en optimistisk och hjälpsam inställning med en öppen, accepterande och bekräftande attityd. Sjuksköterskan ger patienten stöd för att hen själv ska kunna fatta beslut, men betonar vikten av att undvika rådgivning då det undergräver patientens egen roll och ansvar inför avslutad vårdkontakt.

Problemformulering

Personal inom hälso- och sjukvård är ålagda att arbeta utifrån kunskap och evidens kring specifika sjukdomar och diagnoser. Litteraturen antyder emellertid att vårdpersonals attityder kan bidra till att vidmakthålla en stigmatisering och ett icke-evidensbaserat förhållningssätt till personer med BPS med eller utan ett självskadebeteende.

Området bör belysas och undersökas med syfte att bättre förstå bakomliggande orsaker och faktorer. Genom att sammanställa nutida forskning kring dessa attityder kan det skapas en grund för förändringsarbete där kunskap och evidens får stå i fokus för att säkerställa en god och effektiv vård av den aktuella patientgruppen.

Syfte

Genom granskning av befintlig forskning i form av originalartiklar publicerade i vetenskapliga tidskrifter avser denna studie att sammanställa befintlig kunskap om sjukvårdspersonals attityder till patienter med borderline personlighetsstörning med eller utan självskadebeteende.

Frågeställning

Vilken kunskap finns om sjukvårdspersonals attityder till patienter med borderline personlighetsstörning med eller utan självskadebeteende?

METOD

Design

Systematisk litteraturstudie (Forsberg & Wengström, 2008).

Datainsamlingsmetod

Litteratursökningarna genomfördes i databaserna PubMed, CINAHL och SCOPUS. Sökorden som användes är vedertagna MESH-termer: *attitudes of health personnel, borderline personality disorder, nursing och self-harm.*

Urval

Inklusionskriterier

Originalartiklar publicerade i vetenskapliga tidskrifter mellan år 2000 och 2013, innehållande abstrakt och valda sökord, inkluderades i föreliggande studie. Både kvalitativa och kvantitativa studier, utförda ur ett personalperspektiv inkluderades. I benämningen vårdpersonal inkluderades samlig personal som möter patienten i vårdkedjan; psykiatritiker, sjuksköterskor, skötare, socialarbetare, kuratorer och psykologer.

Exklusionskriterier

Artiklar publicerade på annat språk än svenska eller engelska samt reviewartiklar. Studier utförda ur ett patientperspektiv exkluderades ur resultatet då det bedömdes ligga utanför föreliggande studies syfte.

Procedur

I januari 2013 utfördes fem litteratursökningar i tre olika databaser. Sökstrategin presenteras i Tabell 1. I första urvalet lästes studiers abstrakt för att undersöka huruvida de motsvarade föreliggande studies syfte. Därefter gjordes ett andra urval utifrån tillämpning av inklusion-respektive exklusions-kriterier.

Tabell 1: Databassökning (utförd 2013-01)

Databas	Sökning	Sökord	Utfall	Urval 1*	Urval 2**
Scopus	#1	Attitude AND nursing AND	51	12	9

		borderline personality disorder			
Scopus	#2	Attitude AND borderline personality disorder AND self- harm	17	6	2
PubMed	#3	Attitudes of health personnel AND borderline personality disorder	49	8	6
PubMed	#4	Attitudes of health personnel AND borderline personality disorder AND self- harm	6	2	2
CINAHL	#5	Borderline personality disorder AND self- harm	13	2	2

* = Efter att ha läst titel, årtal, språk, abstrakt

** = Efter tillämpning av inklusion- och exklusions-kriterier.

Bearbetning och analys

Kvalitetsanalys

Kvalitetsvärdering har utförts enligt Statens beredning för medicinsk utvärderings kriterier för kvalitetsvärdering av kvalitativa och kvantitativa studier (SBU, 2013).

Studiernas kvalitet graderades utifrån en tregradig skala; låg, medelhög eller hög kvalitet. Om studien uppfyllde över 75 % av kvalitetsindikatorerna bedömdes den vara av hög kvalitet, mellan 50-75% av medelhög kvalitet och om den granskade studien saknade essentiella delar eller moment och/eller inte uppfyllde 50 % av kvalitetsindikatorerna bedömdes kvaliteten som låg.

En studie erhöll den lägsta kvalitetsgraden (uppfyllde 45 % av kvalitetsindikatorerna). Författarna fattade emellertid beslutet att inkludera artikeln då den bedömdes vara betydelsefull för litteraturstudiens syfte.

Resultatanalys

Vid granskning och analysering av studiens resultat följe författarna strukturen för systematisk innehållsanalys (Krippendorff, 2004).

1. De inkluderade artiklarna lästes igenom upprepade gånger för att få en förståelse för helheten och det övergripande resultatet.
2. De inkluderade artiklarna kategoriseras i en tabell med rubrikerna titel, författare, årtal, land, syfte, metod, urval, dataanalys, deltagare, bortfall, datainsamlingsmetod, resultat och kvalitet (se Tabell 3).
3. Resultatet lästes och analyserades för att finna likheter och skillnader.
4. Baserat på resultatets likheter och skillnader skapades relevanta huvud- och underkategorier som svarade på litteraturstudiens syfte och frågeställning (se Tabell 2).

Etiska överväganden

Föreliggande uppsats omfattas inte av *Lag (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor* då det är en litteraturstudie. Frågeställningen riktar sig således gentemot den vetenskapliga litteraturen istället för till enskilda privatpersoner. Författarna utgår istället ifrån Forsberg och Wengströms (2008) riktlinjer för etiska överväganden vid systematiska litteraturstudier.

Samtliga studier som inkluderats i litteraturstudien har tillstånd från en etisk kommitté och har redovisat de etiska överväganden som gjorts. Varje inkluderad studie har redovisats kategoriskt, i en tabell. Föreliggande litteraturstudie inkluderar material som såväl förkastar

som stödjer författarnas eventuella förväntningar på resultatet. Författarnas ambition är att göra en så fullständig sökning som möjligt och kommer inte att välja bort studier på osakliga grunder.

RESULTAT

Följande resultat baseras på de inkluderade studierna som finns presenterade i Tabell 3. Totalt 21 studier inkluderades i föreliggande litteraturstudie. 18 av dessa studier är kvantitativa och tre är kvalitativa. Studierna är utförda i England, USA, Australien, Nya Zeeland, Irland, Israel, Taiwan och Grekland mellan år 2000 och 2013. I tabell 2 presenteras de huvud- och underkategorier som framkom under resultatanalysen.

Tabell 2. Översikt av huvudkategorier och underkategorier

HUVUDKATEGORIER	UNDERKATEGORIER
Vårdpersonals attityder	<i>Förväntningar och inställning</i> <i>Pessimism och hopplöshet</i> <i>Motöverföring och uppfattning av kontroll</i>
Utmaningar i arbetet	<i>Beteendeproblematik</i> <i>Gränssättning och distansering</i>
Demografiska aspekter på attityder	<i>Kön</i> <i>Yrkeskategorier</i>
Utbildning i relation till attityder	<i>Specifik träning</i> <i>Handledning, stöd och teamarbete</i>

Tabell 3. Kategorisering av inkluderade artiklar

Titel	Syfte	Metod Urval Dataanalys	Deltagare Bortfall Datainsamlings- metod	Resultat	Kvalitet
Being a Case Manager for Persons with Borderline Personality Disorder: Perspectives of Community Mental Health Center Clinicians. Nehls 2000 USA	Att undersöka kunskapsläget bland personer som arbetar som case managers till patienter med borderline personalitetsstörning.	Kvalitativ Urval: Case-managers på ett psykiatriskt center med minst sex månaders erfarenhet av att jobba med patienter med BPS. Dataanalys: Tolkande fenomenologi	N = 17 Bortfall: Ej redovisat Datainsamlingsmetod: Semi-strukturerade intervjuer	Delegaterna uttryckte att stora delar av arbetet gick ut på att övervaka och bedöma klienters sinnessättning. De upplevde ofta tvivel och sökte sig till kollegor för att få bekräftelse och medhåll i sina bedömningar. En stor svårighet i arbetet var gränsättningar.	Hög
Nurses responses to patients who self-injure McAllister, Higson, Moyle & Greedy. 2001 England	Att undersöka hur sjuksköterskor resonderar till patienter som söker till akutmottagning på grund av självskadebeteende.	Kvantitativ. Urval: Sjuksköterskor som arbetade på kommunala och privata akutmottagningar. Dataanalys: Barlett's test Cronbach's alpha ANOVA Pearson's	N = 352 Bortfall: 65 % Datainsamlingsmetod: Enkätundersökning	Majoriteten av sjuksköterskorna saknade formell utbildning inom området självskadebeteende. Fyra faktorer påverkade sjuksköterskornas attityder: 1) sjuksköterskan känner sig kompetent i sin bedömning och i sina färdigheter. 2) Sjuksköterskan känner att hon har hanterat patienten effektivt. 3) Sjuksköterskan har en positiv attityd till självskadebeteende som	Medelhög

			fenomen. 4) Sjuksköterskan känner väl till de allmänna och juridiska föreskrifter som styr det praktiska arbetet. Om alla dessa faktorer föreligger är sannolikheten större att sjuksköterskan har en positiv attityd gentemot patienten och den vård som ges.	
Nurses' attitudes towards clients who self-harm McAllister, Creedy, Moyle, Farrugia 2002 Australien	Syftet med studien var att utveckla och testa en skala för att identifiera relevanta dimensioner för akutsjuksköterskors attityder till klienter som uppvisar självskadebeteende	Kvantitativ Urval: Akutsjuksköterskor Dataanalys: ANOVA Cronbach's alpha Pearson's	N=352 Bortfall: 65 % Datainsamlingsmetod: Enkätundersökning Upplevt förtroende för sin bedömning och färdighet. Förmåga att hantera patienterna. Empatisk inställning och förmåga att kunna relatera till juridisk och lokal praxis som styr arbetet.	Medelhög
Experience, knowledge and attitudes of mental	1) Att ta fram grundläggande data av	Kvantitativ. N = 229	80 % av respondenterna ansåg att det var måttligt	Medelhög

health staff regarding clients with a borderline personality disorder Cleary, Siegfried & Walter 2002 Australien	psykiatrisk vårdpersonals erfarenheter, kunskap och attityder gällande hanteringen av klienter med diagnosen BPS. 2) Att ta fram direktiv för föreslagen utbildning för den psykiatriska vårdpersonalen gällande hanteringen av klienter med diagnosen BPS.	Urval: Psykiatrisk vårdpersonal Dataanalys: Endast angivit SPSS.	Bortfall: 56 % Datainsamlingsmetod: Enkätundersökning	till väldigt svårt att hantera denna patientgrupp. 84 % ansåg att det var svårare att hantera denna patientgrupp än andra patientgrupper. Respondenterna identifierade ett antal resurser som de ansåg skulle hjälpa dem i arbetet med patienter med borderline personalitettsstörning; 1) 80 % önskade information om var patienter kunde hänvisas. 2) 76 % önskade särskilda färdighetsworkshops. 3) 74 % önskade traditionell undervisning som stöd för att hantera patientgruppen. 4) 70 % önskade specialistverksamhet för patientgruppen.
Staff knowledge and attitudes towards deliberate self-harm in adolescents Crawford, Geraughty, Street & Simonoff	Att undersöka; nivå på kunskap hos personalen kring självskadande. Attityder gentemot unga vuxna som självskadar och behov av träning och utbildning hos	Kvantitativ Urval: Sjukvårdspersonal Dataanalys: ANOVA Chi-squared (χ^2) test	N=126 Bortfall: Ej redovisat Datainsamlingsmetod: Enkätundersökning	Ingen signifikant skillnad mellan män och kvinnor angående kunskap och attityder. Erfarenhet är i yrket var inte relaterat till varken kunskap, effektivitet, negativitet eller oro. Alla grupper

2003 England	personalen kring behandling och bedömnning av patientgruppen.	Oberoende t-test	skattade låg på negativitet. 98 % höll inte med om påståendet att ungdomar som självskadar slösar på resurser. Många uttryckte dock oro för patientgruppen. 20 % höll med eller starkt med om att de var oroade över att få skulden för vad som kan komma att hänta dessa ungdomar.	
Attitudes towards patients with a diagnosis of 'borderline personality disorder': Social rejection and dangerousness. Markham 2003 England	Att utvärdera effekterna av etiketten borderline personalitetsstörning på psykiatrisjukhuskötterskors och skötares attityder och uppfattningar.	Kvantitativ. Urval: Vårdpersonal som arbetade inom psykiatrisk slutenvård.	N = 70 Bortfall: 3 % (intervt) Datainsamlingsmetod: Enkätundersökning Dataanalys: Cronbach's alpha ANOVA	Sjuksköterskorna uttryckte mindre social borststörning gentemot patienter med schizofreni och beskrev också dem som mindre farliga än patienter med BPS. Personalen var minst optimistisk inför patienter med borderline personlighetsstörning och var mer negativa inför att jobba med denna patientgrupp.
The effects of the psychiatric label 'borderline personality disorder' on nursing staff's perceptions and causal attributions for challenging behaviours	Att undersöka hur etiketten 'borderline personalitetsstörning' påverkade personalens uppfattningar och tillskrivningar av beteenden hos patienten.	Kvantitativ Urval: Sjuksköterskor som arbetade inom psykiatrisk slutenvård för vuxna	N = 50 Bortfall: 4 % (intervt) Datainsamlingsmetod: Enkätundersökning	Resultatet indikerar att sjuksköterskorna är mer benägna att tro på en förändring i patientens negativa beteende hos de som lider av schizofreni eller depression än för de som lider av borderline

Markham & Trower 2003 England	Dataanalys: ANOVA	Resultatet visade att sjuksköterskorna tyckte att patienter med bps hade mer kontroll över orsakerna till negativa händelser än patienter med schizoffreni och depression. De ansåg dessutom att patienterna hade större kontroll över sig själva än de andra patientgrupperna.	Resultaten överensstämde med Weiner's modell för hjälpende beteenden. Mer kontrollerbarhet mer negativa attityder hos personal mot patienten och mindre benägenhet att hjälpa. Mer stabilitet desto mindre optimism. Manlig och medicinsk personal var mer negativa och medicinskperssonal såg mindre behov av träning.	Hög
Accident and emergency staff's perceptions of deliberate self-harm: Attributions, emotions and willingness to help Mackay, Barrowclough 2005 England	Att testa Weiner's modell angående hjälpende beteenden hos akutpersonal som möter personer som självskadar. Hypotesen var att personal som såg personer som självskadar som en person med kontroll med stabila patientfaktorer också skulle vara mer negativa, visa mindre optimism och mindre vilja att hjälpa patienten.	Kvantitativ Urval: Sjukvårdspersonal inom akutvård Dataanalys: ANOVA Cronbach's alpha	N=89 Bortfall: 51 % Datainsamlingsmetod: Enkätundersökning	
Psychiatric nurses' knowledge, experience and attitudes towards clients with borderline personality disorder	Att undersöka och beskriva psykiatrisjuksköterskors kunskap, erfarenheter och attityder gentemot	Kvantitativ Urval: Psykiatrisjuksköterskor	N=157 Bortfall: 59 % Datainsamlingsmetod:	Majoriteten av sköterskorna hade regelbunden kontakt med patienter med BPS. Sköterskor verksamma

James, Cowman 2007 Irland	den vård som bedrivs för personer med diagnosen BPS. Målet med studien är att utveckla en förståelse av kunskapen, erfarenheterna och attityderna. Den informationen ska sen erbjuda framtida guidning för utveckling av vården för dessa patienter.	Dataanalys: Enkätundersökning	inom slutenvården hade mer frekvent kontakt än de i öppenvården. 80% av sköterskorna ansåg det svårare att vårdा BPS än övriga patientgrupper. 81% av sköterskorna ansåg vården som erbjuds till BPS som inadekvat. Brist på resurser och service återkom som den viktigaste bidragande faktorn till den inadekvata vården. Utveckling av mer specialiserad vård ansågs som den största möjliga resursen för att förbättra vården.
Measuring nurse attitudes towards deliberate self-harm: the Self-Harm Antipathy Scale (SHAS) Patterson, Whittington, Bogg 2007 England	Studien syftar till att utveckla ett kort, robust instrument för att bedöma sjukskötarskors attityder mot självskadande personer.	Kvantitativ Urval: Sjuksköterskor Dataanalys: Cronbach's alpha	N=153 Bortfall: 55 % Datainsamlingsmetod: Enkätundersökning Det finns vissa bevis för att instrumentet är ganska robust i psykometriska termer. I synnerhet kring upplevd validitet och det är internt konsekvent. Den allmänna sköterskegruppen skattade högre på antipati jämfört med psykiatriskskötarskorna.
'Destructive whirlwind': nurses' perceptions of patients diagnosed with	Att utforska sjukskötarskors relation till patienter med	Kvalitativ Urval:	N = 6 Bortfall: 0 % (intern)

borderline personality disorder.	diagnosen borderline personality disorder.	Sjukskötterskor på två psykiatriska akutvårdsavdelningar.	Datainsamlingsmetod: Semi-strukturerade intervjuer	virvelvind". Under kärntemmat presenterade författarna fyra underteman.
Woollaston & Hixenbaugh 2008 England		Dataanalys: Tematisk analys	1) Omvärdnad 2) Idealiserad och demoniseras 3) Manipulation 4) Hot	I studien framkom att sjukskötterskor upplever patienter med BPS på ett negativt sätt.
Targeted clinical education for staff attitudes towards deliberate self-harm in borderline personality disorder; randomized controlled trial.	Bedöma effekterna av riktad klinisk utbildning vid borderline personalitetssörning. Attityder hos sjukvårdspersonal som arbetar med självskadebeteende. Med demografiska jämföreiser, mellan kliniker och yrkesområden etc.	Kvantitativ Urval: Selektivt	N=99 Bortfall: 74 %	Statistiskt signifikanta förbättringar i attityd, hittades för både de som jobbade inom akutvård och psykiatrisk vård gentemot självskadebeteenden vid BPS.
Commons-Treloar, Lewis 2008 Australien, Nya Zeeland	Att undersöka attityder hos psykiatri och akutpersonal gentemot patienter med diagnosen BPS. Kör, primära arbetsuppgifter och arbetsplats, nivå på universitetsstudier, är i	Datainsamlingsmetod: Enkätundersökning Cronbach's alpha	N=140 Bortfall: 60 %	Statistiskt och kliniskt signifikanta skillnader mellan psykiatri- och akutvårdspersonal i deras attityder mot patienter med BPS och självskadebeteende kunde finnas. Den största

2008 Australien, Nya Zeeland	yrket, frekvens av klinisk kontakt, avklarade utbildningar inom området förväntades influera attityderna hos de som arbetar med personer med BPS och självskadebetende.		faktorn var huruvrida personen jobbade inom akutvård eller psykiatri, vidare följdes det av är av erfarenhet och specifik träning mot personlighetsstörningar. Samliga dessa faktorer påverkade attityderna.
'Caring Across Thorns'-- different care outcomes for borderline personality disorder patients in Taiwan. Ma, Shih, Hsiao, Shih & Hayter 2009 Taiwan	Att utforska de bidragande faktorerna och effekterna av psykiatrisjukköterskors beslutsfattande mönster på vårdresultat för patienter med borderline personlighetsstörning.	Kvalitativ. Urval: Sjuksköterskor som arbetade inom en akut- eller rehabiliterings- enhet på ett psykiatriskt center i Taiwan. Dataanalys: Innehållsanalys	N = 15 Bortfall: Ej redovisat Datainsamlingsmetod: Semi-strukturerade intervjuer Sjuksköterskorna uttryckte svårigheter i relationsskapandet till BPS-patienter. Fem av de femton medverkade sjuksköterskorna uttryckte att de ansåg att det var ett slöseri på medicinska resurser att vårdar BPS-patienter.
Attitudes, knowledge and experience of nurses working in psychiatric hospitals in Greece, regarding borderline personality disorder: a comparative study. Giannouli, Perogamvros,	Att fastställa kunskap, attityder och erfarenhet hos psykiatrisjukköterskor beträffande patienter med borderline personalitetssstörning. Vidare jämförs sjuksköterskor som	Kvantitativ Urval: Sjuksköterskor som arbetade inom psykiatrisk slutenvård på ett psykiatriskt sjukhus samt på psykiatriska kliniker på	N = 69 Bortfall: 45.7% Datainsamlingsmetod: Enkätundersökning Båda grupperna anger att de har bristfällig kunskap kring BPS. Samtliga deltagare i båda grupperna är dock positivt inställda till mer utbildning. Grupp A hade något större teoretisk kunskap än

Berk, Savigos & Vasilamatzis. 2009 Grekland	jobbar på ett psykiatriskt sjukhus (Grupp A) med sjuksköterskor som jobbar på psykiatriska kliniker på allmänna sjukhus (Grupp B).	allmänna sjukhus. Dataanalys: Pearson's chi-squared (χ^2) test with Yates' correction for continuity.	Gripp B. Majoriteten i båda grupperna ansåg att det var måttligt till svårt att hantera dessa patienter behandlas inadekvat dominade i grupperna. Majoriteten anger att den huvudsakliga orsaken till detta är bristen på utbildning hos personalen, snarare än patienternas beteenden. Cirka hälften av deltagarna tror att den behandling som ges till denna patientgrupp är bristfällig.
Nursing Staff Knowledge and Attitudes Towards Deliberate Self-Harm in Adults and Adolescents in an Inpatient Setting Wheatley, Austin-Payne 2009 England	Att stärka evidensen angående personalens attityder gentemot patienter som självskadar i psykiatrisk slutenvårdsmiljö. Att undersöka relationen mellan vårdpersonals uppfattningar av självskadebeteende hos vuxna slutenvårdspatienter och känslosmässiga reaktioner och hjälpende beteenden	Kvantitativ Urväl: Sjukvårdspersonal Dataanalys: Oberoende t-test ANOVA	N=76 Bortfall: 88 % Datainsamlingsmetod: Enkätundersökning Personal som skattade sig mer negativa gentemot patienter med självskadebeteende skattade också mer oro att arbeta med denna patientgrupp. Okvalificerad vårdpersonal skattade sig mer negativa jämfört med kvalificerad personal. Varken kön eller arbetslivserfarenhet kunde urskiljas som signifikativa faktorer.

	hos personalen	Kvantitativ.	N = 61	Resultatet visar att det förekommer negativa attityder gentemot patienter med personlighetsstörningar.	Medelhög
Crisis and Triage Clinicians' Attitudes Toward Working With People With Personality Disorder	Att undersöka attityder gentemot patienter med personlighetsstörningsdiagnos hos vårdpersonal som arbetar med triage- och krishantering inom psykiatrin.	Urvälj: Vårdpersonal som arbetar med triage- och krishantering inom psykiatrin.	Bortfall: 46 %		
Purves & Sands 2009 Australien		Datainsamlingsmetod: Enkätundersökning			
Attitudes Toward Borderline Personality Disorder: A Survey of 706 Mental Health Clinicians	Att fastställa attityder mot patienter med borderline personlighetsstörning bland psykiatrisk vårdpersonal på nio sjukhus i USA.	Kvantitativ.	N = 706	De flesta kliniker ansåg borderline personlighetsstörning vara en valid diagnos. Däremot upp nästan hälften att de föredrog att undvika denna patientgrupp. Klinikernas profession var signifikant relaterat till attityden.	Hög
Black, Pfohl, Blum, McCormick, Allen, North, Phillips, Robins, Siever, Silk, Williams & Zimmerman. 2011 USA	Urvälj: Psykologer, psykiatritiker, sjuksköterskor och kuratorer inom psykiatrisk vård.	Bortfall: Svarsfrekvensen varierade från 29-64 % med ett medelvärde på 48 %.		Sjuksköterskor skattade sig lägst på vårdande attityd medan socialarbetare skattade högst. Sjuksköterskor hade också lägst självskattning på empati gentemot patienter med BPS samt på behandlingsoptimism.	
Staff attitudes toward Att utveckla två	Kvantitativ	N=57	Psykologer hade minst	Medelhög	

patients with borderline personality disorder	<p>inventeringar för mätning av kognitiva och emotionella attityder gentemot BPD patienter och deras behandling, för att använda dessa verktyg för att förstå och jämföra attityder hos olika yrkeskategorier.</p> <p>Bodner, Cohen-Fridel, Iancu 2011 Israel</p>	<p>Urvälj: Sjuksköterskor, psykologer, psykiatritiker.</p> <p>Dataanalys: MANOVA Chi-squared (x2) test</p>	<p>Bortfall: Ej redovisat</p> <p>Datainsamlingsmetod: Enkätundersökning</p>	<p>förloromar mot BPS patienter jämfört med sjuksköterskor och psykiatritiker. Psykologer såg patienterna som mindre manipulativa och mer motiverade till inläggning av dessa patienter. Alla yrkeskategorier såg patientgruppen som komplex och ansåg att BPS patienter bör få behandling i form av stöd, psykoterapi, farmakologisk behandling och begränsningar. Alla grupper ansåg att suicidrisken var hög i patientgruppen. Ett fynd var att sjuksköterskor kände mindre empati mot BPS patienter jämfört med psykiatritiker och psykologer.</p> <p>N = 83</p>	<p>Medelhög</p>
		<p>Att utforska attityder hos psykiatrisjuksköterskor gentemot inlada patienter med BPS och självskadebeteende.</p> <p>Psychiatric Nurses' Attitudes Toward Patients with Borderline Personality Disorder Experiencing Deliberate Self-Harm. Hauck, Harrison & Montecalvo.</p>	<p>Kvantitativ</p> <p>Urvälj: Sjuksköterskor som arbetade inom slutenvård för vuxna på tre psykiatriska enheter i Pennsylvania.</p>	<p>Bortfall: 49.7%</p> <p>Datainsamlingsmetod: Enkätundersökning</p>	<p>Majoriteten av de psykiatriska sjuksköterskorna hade en positiv attityd gentemot patienter med BPS med självskadebeteende. Hur länge de arbetat som sjuksköterskor samt självskattat behov av mer</p>

2013 USA	It's Not You, It's Me: An Examination of Clinician- and Client-level Influences on Countertransference Toward Borderline Personality Disorder Lieberman & Burnette 2013 USA	Att undersöka vårdpersonals reaktioner gentemot individer med BPD. De olika patienternas olikhet i demografi, faktorer som ålder och kön. Samt demografifaktorer och erfarenhet hos vårdpersonalen.	Dataanalys: Cronbach's alpha coefficient Pearson Oberoende t-test ANOVA Kvantitativ Urval: Psykologer, psykiatritiker och kuratorer som arbetade inom slutenvård, öppenvård och på privata psykiatritiska enheter.	Bortfall: Datainsamlingsmetod: Enkätundersökning Dataanalys: Chi-squared (χ^2) test Cronbach's alpha MANOVA N=560	utbildning var faktorer som var signifikant korrelerat med positiva attityder gentemot BPS-patienter. Deltagarna blev visade samma inledningsvinjetter kring fiktiva patienter, trots detta var behandlarna mer precisa att diagnostisera den kvinnliga patienten med BPS jämfört med den manliga. Vårdpersonal uppfattade BPS-patienter i adolescensen som mindre sjuka, mindre trovärdiga och mer farliga än vuxna patienter med BPS. Mer erfarenhet som verksam vårdpersonal var associerat med mer positiva reaktioner mot patienterna.	Medelhög
-------------	--	---	---	---	--	----------

Vårdpersonals attityder

Förväntningar och inställning

En rad olika studier påvisade en allmänt negativ attityd gentemot patienter med BPS med eller utan självskadebeteende (Black, Pfohl, Blum, McCormick, Allen, North, Phillips, Robins, Siever, Silk, Williams & Zimmerman, 2011; Crawford, Geraghty, Street & Simonoff, 2003; Mackay & Parrowclough, 2005; Markham, 2005; Markham & Trower, 2003; McAllister, Creedy, Moyle, Farrugia, 2002; Wollaston & Hixenbaugh, 2008;). I en studie svarade så många som 47 % att de helst skulle slippa att vårda denna patientgrupp om de hade möjligheten (Black et al., 2011). Vårdpersonal skattade mer negativa erfarenheter av att jobba med patienter med BPS i jämförelse med schizofreni och depression (Ma, Shih, Hsiao, Shih & Hayter, 2009; Markham, 2005; Markham & Trower, 2003). I en studie uttryckte en tredjedel av deltagarna att det var slöseri på medicinska resurser att behandla denna patientgrupp (Ma et al., 2009). Vårdpersonal tenderade att skatta patienter med BPS som mer farliga, mindre trovärdiga samt att de hade mindre interpersonella färdigheter (Markham, 2005; Liebman & Burnette, 2013). Idén om att patienter med BPS skulle vara oärliga hängde samman med en allmän uppfattning om att de inte var genuina. Deltagarna i en studie uttryckte upprepade gånger att de trodde att det fanns en agenda bakom patienternas interaktioner med dem varvid sjuksköterskorna försökte upptäcka den verkliga orsaken till att de gjorde eller ville någonting (Wollaston & Hixenbaugh, 2008).

Det fanns en allmän inställning bland flera av studiedeltagarna att det var svårt till måttligt svårt att vårda denna patientgrupp (James & Cowman, 2007; Cleary, Siegfried & Walter, 2002).

Kvinnor blev diagnostiserade med BPS i större utsträckning än män medan man tenderade att missa diagnosen när det gällde män (Liebman & Burnette, 2013).

Det återfanns emellertid positiva fynd i några av studierna där sjuksköterskor beskrev hur deras positiva inställning och förväntan hade stärkt deras vilja att möta utmaningar och interagera med patienten på ett uppmuntrande och tolerant sätt (Ma et al., 2009).

Vårdpersonal uttryckte också en frustration över den brist på kunskap, färdigheter och resurser som ledde till inadekvat behandling av patienter med BPS (Giannouli, Perogamvros, Berk, Sigos & Vaslamatzis, 2009; James & Cowman, 2007; Cleary, Siegfried & Walter, 2002)

Pessimism och hopplöshet

Resultatet indikerar att sjuksköterskorna är mer benägna att tro på en förändring i patientens negativa beteende hos de som lider av schizofreni eller depression än för de som lider av borderline personlighetsstörning (Markham & Trower, 2003; Markham, 2005). Den allmänna känslan som sjuksköterskorna uttryckte i relation till temat var att de kände sig oförmögna att hjälpa. De gav uttryck för åsikter som att patienter med BPS var omöjliga att behandla och att de sällan såg någon förbättring (Wollaston & Hixenbaugh, 2008).

I en studie indikerade samtliga deltagande professioner (psykiatriker, sjuksköterskor, psykologer, kuratorer och terapeuter) att de kände en påtaglig känsla av meningslöshet i arbetet med patienter med personlighetsstörning (Purves & Sand, 2009). Det var mer sannolikt att deltagarna upplevde en större hjälplöshet i behandlingen av patienter med självskadebeteende (McAllister, Creedy, Moyle & Farrugia, 2002).

Motöverföring och uppfattning av kontroll

Resultatet visade att sjuksköterskorna tyckte att patienter med BPS hade mer kontroll över orsakerna till negativa händelser än patienter med schizofreni och depression. De ansåg dessutom att patienterna hade större kontroll över sig själva än de andra patientgrupperna. Tillskrivningen av egenskapen att ha kontroll över sig själv och över negativa händelser var signifikant associerat med sympati-gradering. Ju större kontroll patienten uppfattades ha, desto mindre sympati hade personalen (Markham & Trower, 2003). Desto större kontroll personalen upplevde att patienten hade, desto fler negativa affekter och mindre benägenhet att vilja hjälpa (Mackay & Barrowclough, 2005).

Sjuksköterskor beskrev hur de kände sig förförkända av att hållas ansvariga för beteenden som de upplevde att patienten kunde kontrollera samt uttryckte en oro över att få skulden för dessa beteenden (Wollaston & Hixenbaugh, 2008; Crawford, Geraghty, Street & Simonoff, 2003). Om patienten hade många stabila faktorer i sin omgivning kände personalen mindre optimism och tilltro till betydelsen av sin egen insats (Mackay & Barrowclough, 2005). Deltagarna beskrev att de kände sig utnyttjade och undervärderade som personer när de blev manipulerade (Wollaston & Hixenbaugh, 2008).

Utmaningar i arbetet

Beteende problematik

Deltagarna beskrev närvaren av patienter med BPS som både krävande och dränerande (Wollaston & Hixenbaugh, 2008). Att testa avdelningens och sjuksköterskans gränser, manipulera medpatienter, självmordsförsök eller att förlämpa personal var beteenden som beskrevs som utmaningar. Dessa beteenden kunde resultatera i att sjuksköterskorna kände irritation och ökade negativa känslor inför patienten (Ma et al., 2009).

I Wollaston & Hixenbaughs intervjustudie från 2008 diskuterade deltagarna återkommande sina erfarenheter av patienter med BPS i termer av att ha blivit endera idealisering eller demonisering. Det var tydligt i intervjuerna att sjuksköterskorna upplevde det som smärtsamt att bli demonisering och tre av deltagarna uttryckte en känsla av orättvisa när de försökte hjälpa patienten i fråga. Ett fåtal av sjuksköterskorna berättade om gånger då det kändes trevligt att ha blivit idealisering även om det alltid hängde samman med att patienten antingen demoniseringade dem i ett senare skede för att de inte levde upp till förväntningarna eller att sjuksköterskan blev obekvämd med all uppmärksamhet som patienten gav dem. Detta skapade motsättningar i arbetsgruppen. Deltagarna beskrev hur patienterna ofta hotade med att skada sig själva, andra personer eller egendom om kraven de hade inte uppfylldes. Sjuksköterskorna upplevde dessa hot som väldigt svåra att hantera (Wollaston & Hixenbaugh, 2008).

Gränssättning och distansering

I en studie av Wollaston & Hixenbaugh (2008) upprepade deltagarna att de behövde upprätthålla en självmedvetenhet och gränser när de interagerade med den här patientgruppen. Det verkade också finnas en kultur där man uppmuntrade varandra att noggrant dokumentera all kommunikation med patienterna för att de inte skulle kunna hamna i situationer där de ställdes till svars för något de inte gjort. En sjuksköterska beskrev hur han i en situation då en patient suicidhotande förklarade för patienten att ansvaret ligger på henne/honom och att han inte kan lägga ansvaret utanför sig själv (Wollaston & Hixenbaugh, 2008).

Sjuksköterskor rapporterade att de inte hade gett patienterna någon uppmärksamhet under vårdtiden vilket resulterade i en ytlig relation till patienten. Anledningen till detta var enligt informanten att medvetet skydda sig själv ifrån att bli negativt påverkad av patienten. De använde sig således av ett undvikande beteende för att undkomma konflikter (Ma, Shih, Hsiao, Shih & Hayter, 2009). Hos psykiatrisjuksköterskor och skötare graderades det sociala

avståndet signifikant högre vid borderline personlighetsstörning än vid depression och schizofreni (Markham, 2005).

I en studie intervjuades case managers till patienter med BPS. Samtliga deltagare betonade vikten av gränssättning samt att vara vaksam över sina egna gränser i kontakten med den berörda patientgruppen. Studien visade att samma gränser sattes oberoende av patientens beteende. Flera av deltagarna beskrev det som direkt olämpligt att i för hög utsträckning engagera sig i sociala aktiviteter med sina patienter. Det fanns emellertid deltagare som spekulerade i huruvida rädsan för att knyta an reflekterade ett problem hos dem själva snarare än hos patienterna (Nehls, 2000).

Några av sjuksköterskorna beskrev hur personal ibland kunde dras med in i patientens värld och plötsligt kunde hela personalteam och avdelningar kretsa kring en patient. En deltagare beskrev hur personalen kunde bli uppslukad av en patient och hur de höll speciella möten angående patienten utanför arbetstid (Wollaston & Hixenbaugh, 2008).

Demografiska aspekter på attityder

Kön

Manlig personal var mer negativ till patientgruppen och såg ett mindre behov av utbildning än sina kvinnliga kollegor och kvinnor var mer benägna att uttrycka empati gentemot patienter med BPS (Bodner, Cohen-Fridel & Iancu, 2011; Commons-TreloMackay & Barrowclough, 2005; Mackay & Barrowclough, 2005). En randomiserad kontrollstudie kunde endast påvisa en signifikant förbättring i attityder efter utbildning bland kvinnor, men inte bland männen (Commons-Treloar & Lewis, 2008).

Yrkeskategorier

Sjuksköterskor hade generellt en sämre attityd till patientgruppen, i form av lägre empatiskattning, högre frustration, mindre tilltro till medicinsk och psykologisk behandling samt mindre validerande bemötande än andra yrkeskategorier såsom psykiatriker, psykologer och kuratorer (Black et al., 2011; Bodner, Cohen-Fridel & Iancu, 2011). Till skillnad från psykiatriker och psykologer uppgav ingen av sjuksköterskorna att de tränat på bemötande och behandling av BPS-patienter under det senaste året (Bodner, Cohen-Fridel & Iancu, 2011).

Den yrkesmässiga inriktningen är korrelerat till attityden där psykiatrisjuksköterskor hade en mer positiv inställning till patientgruppen än de som arbetade inom somatisk akutsjukvård (Hauck, Harrison & Montecalvo, 2013). Sjuksköterskor inom somatisk vård skattade signifikant högre på antipati-skalan än sjuksköterskor som arbetade inom psykiatri (Patterson,

Whittington & Bogg, 2007). De som arbetade inom större vårdinrätningar hade sämre attityder gentemot självskadebeteende än de som arbetade på mindre vårdinrätningar (McAllister, Creedy, Moyle & Farrugia, 2002).

Psykologer hade färre antagonistiska fördomar mot BPS-patienter och ansåg dem vara mindre manipulativa i jämförelse med både sjuksköterskor och psykiatriker. Sjuksköterskor, psykologer och psykiatriker upplevde mer frustration, ilska, otålighet och agitation i arbetsgruppen i relation till behandlingen av patienter med BPS i jämförelse med andra patientgrupper (Bodner, Cohen-Fridel & Iancu, 2011).

Utbildning i relation till attityder

Specifik träning

I en betydande del av studierna uttrycker deltagarna en önskan om mer utbildning för att hantera denna patientgrupp (Black et al., 2011; Bodner, Cohen-Fridel & Iancu, 2011; Cleary, Siegfried & Walter, 2002; Crawford, Geraghty, Street & Simonoff, 2003; Giannouli et al., 2009; Hauck, Harrison & Montecalvo, 2013; James & Cowman, 2007; Wollaston & Hixenbaugh, 2008).

Endast en liten del av deltagarna i studierna hade någon specialutbildning mot BPS och/eller självskadebeteende frånsett den de fått under sin grundutbildning (James & Cowman, 2007; McAllister, Higson, Moyle & Creedy, 2001). Vårdpersonal med specialutbildning mot BPS var mer empatiska gentemot patienterna än de som inte hade specialutbildning. De som hade mer specialträning ansåg också att prognosen var bättre och att patienterna var mer trovärdiga än de som inte hade specialträning (Lieberman & Burnette, 2013).

En studie visade att vårdpersonalens egen känsla av kompetens inom området minskade risken för att de skulle utveckla negativa känslor gentemot patienterna. Det konkluderades också att bristande kunskap och utbildning leder till inadekvat vård i form av ofullständiga bedömningar, bristfällig informationsinhämtning och dokumentation av psykisk status, orsak till självskadan samt suicidalitet (McAllister, Higson, Moyle & Creedy, 2001).

I en RCT förbättrades attityder signifikant efter att personal genomgått ett utbildningsprogram om självskadebeteende hos patienter med BPS. Detta gällde både vårdpersonal från somatisk akutvårdsenhet och vårdpersonal från psykiatrin (Commons-Treloar & Lewis, 2008).

Utbildad personal kände sig mer effektiva, mindre negativa och mindre oroade än den okvalificerade personalen (Wheatley & Austin-Payne, 2009). Högre akademisk utbildning var korrelerat med mer positiva attityder gentemot patienter med personlighetsstörningar (Purves & Sand, 2009). En studie påvisade också att akademiskt skolad sjukvårdspersonals attityder förbättrades mer efter utbildning i jämförelse med icke-akademiskt skolad vårdpersonal (Commons-Treloar & Lewis, 2008).

Handledning, stöd och teamarbete.

Sjuksköterskorna ansåg att framgångsrika vårdresultat var beroende av stöd ifrån medlemmar i vårdteamet. Stödet omfattade såväl diskussion och samarbete kring patientens vårdplan samt emotionellt stöd från varandra. Erfarna sjuksköterskor med tidigare tillfredsställande värderfarenheter av den här patientgruppen var till stor hjälp. Detta skapade en positiv arbetsmiljö och ett positivt arbetsklimat. Sjuksköterskor som rapporterade positiva förväntningar på vårdens resultat tenderade att utöva mer individanpassad omvårdnad utifrån patientens individuella karaktär (Ma et al., 2009).

Erfarenhet av patientgruppen är signifikant korrelerat till en positiv inställning gentemot patienterna. Positiva attityder och en vilja till förändring är essentiellt för att ge en optimal vård med bästa möjliga utfall för patientgruppen (Hauck, Harrison & Montecalvo, 2013).

DISKUSSION

Resultatdiskussion

Resultatet antyder att de egenskaper personalen själva besitter spelar en avgörande roll för vilka attityder de har till arbetet med patienter med BPS med eller utan självskadebeteende. Såväl Pepalu (1952) som Wiklund (2010) nämner vikten av personalens medvetenhet om sina egna reaktioner och beteenden. Troligen har personal som själva är eftertänksamma och reflekterande över eget känsoliv större chanser att fungera som en positiv kraft i arbetet. Om personalen själva styrs av skam, bristande självkänsla och lättkränkthet så verkar det finnas en risk att de istället indirekt attackerar patienterna och lägger egna misslyckanden på dem, för att skydda sig själva (Wiklund, 2010).

Personer med personlighetsstörning är också mest sannolika att vara missnöjda med vården de möter i slutenvårdsmiljön, jämfört med andra diagnoser. Problemområden som litteraturen tar upp är att patienter med BPS och självskadande ibland upplever att personalen

spenderar för lite tid med dem. För lite information om diagnos, behandling och avsaknad av konsekvent plan för vården är också återkommande problem (Rogers & Dunne, 2011).

Ett annat fenomen som personal, till följd av till exempel rädska, kan använda sig av är undvikande. Något som invaliderar tillskillnad från att bekräfta patienten. Undvikande kan skapa en känsla hos patienten att hen är betydelselös inför personalen vilket skapar ett vårdlidande och i värsta fall en känsla av kränkning hos patienten. Istället för att riskera denna kränkning så kan patienten bygga upp en fasad med utagerande, ilska och frustration, som ett skydd för att undkomma att bli känsломässigt nedtrampade. Egenskaper som av patienter eftersöks hos personal är trygghet och stabilitet, sjukvårdspersonal som bemöter patienten och har mod att stanna kvar i svåra situationer. Wiklund Gustin (2010) lyfter det faktum att även vårdare behöver vårdas. Handledning och fortbildning för personalen är något som bör premieras, i synnerhet då det i flera studier har visat sig ha stor påverkan på vårdresultatet. Handledning kan hjälpa oss att reducera känslan av personligt misslyckade i relation till denna patientgrupp.

I resultatet nämns ofta vårdpersonalens inställning till vården av BPS och självskadande patienter som något komplext och svårt. Från denna studies inledning så nämns problematiken kring att sjuksköterskor i slutenvården ofta känner sig dåligt utrustade, att bemötande och behandling kan upplevas inadekvat gentemot patientgruppen (Bland, Tudor & Whitehouses, 2007). James & Cowman (2007) diskuterar kring att det är anmärkningsvärt att det ofta är relativt nyexaminerade sjuksköterskor utan specialistutbildning som jobbar inom den psykiatriska slutenvården. Detta pekar ytterligare på behovet av mer utbildning och handledning av nyutexaminerad personal samt på ett större organisoriskt problem som behöver belysas.

Vårdpersonal som validerar patienten möjliggör goda relationer i svåra situationer. Detta kräver mod, engagemang och närvaro samt förmågan att sätta gränser. En förmåga att acceptera patienten som hen är, men också att sätta gränser mot icke acceptabla beteenden.

Det framkom i resultatet att vårdpersonal tenderade att sätta gränser oberoende av patientens beteende (Nehls, 2000). Gränssättning kan på många sätt vara ett sätt att skänka patienten en känsla av hoppfullhet och att stärka autonomin; men om en samtidig dialog och ett syfte saknas kan gränssättningen istället tänkas bli ett hinder för utvecklingen av en fungerande terapeutisk relation.

Ett av de stora problem som resultatet belyser är att vården av patienter med BPS och självskadande inte bara riskerar att bli bristfällig och otillfredsställande, utan ibland till och

med kontraproduktiv och medskapande till ett vårdlidande. Problem med pessimistiska attityder och tecken på olust till hjälpsamhet mot patientgruppen jämfört med andra patientgrupper riskerar att skapa kränkning och vårdlidande. Viktiga begrepp från kärnan av Hildegard Peplaus omvårdnadsteori (1952) om interpersonella processer och terapeutiska relationer är att sjuksköterskan, vårdpersonal har en optimistisk syn på och är hjälpsam mot patienten. Att vara öppen, accepterande och bekräftande i relationen är också nyckelbegrepp i hennes teori. Resultatet tyder på att det alltför ofta råder negativa, invaliderande attityder som sannolikt leder till ett liknande bemötande och som slutligen kan komma att påverka behandlingen och prognosen för patienten.

I linje med tidigare studier visar resultatet att sjuksköterskor ter sig mindre empatiska, mindre validerande och har mer antagonistiska fördomar mot patienter med BPS och självskadebeteende, jämfört med bland annat läkare och psykologer. En tänkbar förklaring till detta är sjuksköterskor ofta är i första ledet, nära patienterna och utsätts för konflikter i högre utsträckning än andra yrkeskategorier (Bodner, Cohen-Fridel & Iancu, 2011). Läkare och psykologer har sällan samma intensiva kontakt med patienterna inom slutenvården. Resultatet visar också att högre utbildning ibland också är sammanknippat med högre empati mot patientgruppen. Något som bekräftar tesen om att ökad kunskap och utbildning är den enskilt viktigaste delen för att förändra negativa attityder.

Studier visar att män möjligen har sämre empati och mer negativ inställning till patienter med BPS och självskadande, jämfört med kvinnor. Män och kvinnors olika sociala roller och normer skulle kunna bidra till dessa resultat. Kvinnor har sannolikt en förväntan på sig att vara mer vårdande och mer empatiska vilket kan påverka resultatet. Män hade också mindre nytta och ansåg sig ha mindre nytta av riktad utbildning mot området jämfört med kvinnor.

Resultatet visar också att akutsjukvårdspersonal tenderar att ha sämre attityd och empati jämfört med personal inom psykiatri (Hauck, Harrison & Montecalvo, 2013). Akutpersonal tar emellertid ofta hand om återkommande, självskadande patienter utan att få se någon förbättring vilket kan bidra till känslor av frustration och hopplöshet vilket i sin tur kan lägga grund till negativa attityder.

Metoddiskussion

Syftet med föreliggande litteraturstudie var att sammanställa befintlig kunskap kring sjukvårdpersonals attityder till borderline personlighetsstörning och självskadebeteende. Vid den initiala litteratursökningen föreföll det saknas aktuella översikter varför litteraturstudie

bedömdes vara en lämplig design. Studien baseras på förhållandevis färsk forskningsresultat då studier utförda innan år 2000 exkluderades.

Sökningarna utfördes i databaserna PubMed, SCPOUS och CINAHL. Utfallet bedömdes därefter vara tillräckligt stort för att kunna svara på litteraturstudiens syfte och frågeställning. Möjliga skulda ytterligare databaser genomsöks för ett större material. Endast studier som publicerats på internet har inkluderats i studien vilket skulle kunna ses som en svaghet. Både kvalitativa och kvantitativa studier har inkluderats i resultatet. Kvantitativa studier renderar generaliseringar om data, medan studierna med kvalitativt sätt ger oss en djupare förståelse för det problem eller fenomen som vi studerar. Den kvantitativa forskningen kan således komplettera den kvalitativa forskningen och vice versa.

I begreppet *vårdpersonal* har flera yrkeskategorier inkluderats. Den primära anledningen till detta är att majoriteten av de inkluderade studierna har innehållit informanter inom samtliga de professioner som möter den aktuella patientgruppen.

De inkluderade artiklarna är utförda i England, USA, Australien, Nya Zeeland, Irland, Israel, Taiwan och Grekland. Det ter sig emellertid som att studiernas utgångspunkter och resultat har fler likheter än olikheter beroende av var i världen de utförts. Något som skulle kunna ses som en styrka. Inga studier från Skandinavien som motsvarar studiens syfte har återfunnits. Detta är anmärkningsvärt och belyser ett stort framtida forskningsbehov.

Kvalitetsvärdering utfördes utifrån Statens beredning för medicinsk utvärderings kriterier för kvalitetsvärdering av kvalitativa och kvantitativa studier. Författarna bestämde själva gränser för de tre kvalitetsgraderingarna vilket bör ses som en svaghet då studier eventuellt kan ha bedömts till en felaktigt hög, medelhög eller låg kvalitet. Initialt gjorde dock författarna kvalitetsvärderingen separat för att sedan jämföra respektive resultat, vilket sannolikt har minskat risken för felbedömningar. En studie bedömdes vara av låg kvalitet. Trots detta inkluderades den i litteraturstudiens resultat då den ansågs motsvara såväl syfte som frågeställningar samt tillföra studien viktig information.

Praktisk betydelse

Föreliggande litteraturstudie har gett en samlad bild av den befintliga kunskapen kring attityder gentemot patienter med borderline personlighetsstörning och självskadebeteende. Att studera hur dessa attityder ser ut och de uttryck de tar sig i den kliniska verksamheten är ett första steg mot ett framgångsrikt förbättringsarbete. Medvetenheten om problematiken kan i sig bidra till ökad reflektion och på sikt leda till ett bemötande baserat på evidens och således till en högre vårdkvalitet för den berörda patientgruppen.

Slutsats

Vårdpersonal, inte minst sjuksköterskor uppvisar negativa attityder i en icke försumbar utsträckning till patienter med BPS och självskadande beteenden. Detta kan leda till en inadekvat vård och ett invaliderande bemötande.

REFERENSER

American Psychiatric Association (1995). *MINI-D IV: diagnostiska kriterier enligt DSM-IV*. Danderyd: Pilgrim press.

Black, D.W., Pfohl, B., Blum, N., McCormick, B., Allen, J., North, C.A., Phillips, K.A., Robins, C., Siever, L., Silk, K.R., Williams, J.B.W., Zimmerman, M. (2011). Attitudes Toward Borderline Personality Disorder: A Survey of 706 Mental Health Clinicians. *Cambridge Journal, 16*, 67-74.

Bland, A.R., Tudor, G., McNeil Whitehouse, D. (2007). Nursing care of inpatients with borderline personality disorder. *Prospective in Psychiatric Care, 43*, 204-12.

Bodner, E., Cohen-Fridel, S., Iancu, I. (2011). Staff attitudes toward patients with borderline personality disorder. *Comprehensive Psychiatry, 52*, 548–555.

Cleary, M., Siegfried, N., Walter, G. (2002). Experience, knowledge and attitudes of mental health staff regarding clients with a borderline personality disorder. *International Journal of Mental Health Nursing, 11*, 186-191.

Commons-Treloar, A.J., Lewis, A.J. (2008). Targeted clinical education for staff attitudes towards deliberate self-harm in borderline personality disorder; randomized controlled trial. *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry, 42*, 981-988.

Commons-Treloar, A.J., Lewis, A.J. (2008). Professional attitudes towards deliberate self-harm in patients with borderline personality disorder. *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry, 42*, 578-584.

Crawford, T., Geraghty, W., Street, K., Simonoff, E. (2003). Staff knowledge and attitudes towards deliberate self-harm in adolescents. *Journal of Adolescence, 26*, 619–629.

- Eisele, P. (2003). *Experimentell och tillämpad socialpsykologi*. Lund: Studentlitteratur.
- Forsberg, C. & Wengström, Y. (2008). *Att göra systematiska litteraturstudier: värdering, analys och presentation av omvårdnadsforskning*. (2., [uppdaterade] utg.) Stockholm: Natur & Kultur.
- Giannouli, H., Perogamvros, L., Berk, A., Svigas, A., Vaslamatzis, G. (2009). Attitudes, knowledge and experience of nurses working in psychiatric hospitals in Greece, regarding borderline personality disorder: a comparative study. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 16, 481-487.
- Hauck, J.L., Harrison, B.E., Montecalvo, A.L. (2013). Psychiatric Nurses' Attitudes Toward Patients with Borderline Personality Disorder Experiencing Deliberate Self-Harm. *Journal of Psychosocial Nursing*, 51, 20-29.
- Herlofson, J. & Ekselius, L. (red.) (2009). *Psykatri*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- James, P.D., Cowman, S. (2007). Psychiatric nurses' knowledge, experience and attitudes towards clients with borderline personality disorder. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 14, 670–678.
- Kealy, D., Ogrodniczuk, J.S. (2010). Marginalization of borderline personality disorder. *Journal of Psychiatric Practice*, 16, 145-54.
- Krippendorff, K. (2004). *Content analysis: an introduction to its methodology*. (2. ed.) Thousand Oaks, Calif.: Sage.
- Liebman, R.E., Burnette, M. (2013). It's not You, It's Me: An examination of Clinician- and Client-level Influences on Countertransference Toward Borderline Personality Disorder. *American Journal of Orthopsychiatry*, 83, 115-125.
- Lindgren, B.M., Wilstrand, C., Gilje, F., Olofsson, B. (2004). Struggling for hopefulness: a qualitative study of Swedish women who self-harm. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 11, 284-291.

Ma, W-F., Shih, F-J., Hsiao, S-M., Shih, S-N., Hayter, M. (2008). 'Caring Across Thorns' – Different outcomes for borderline personality disorder patients in Taiwan. *Journal of Clinical Nursing*, 18, 440-450.

McAllister, M., Creedy, D., Moyle, W., Farrugia, C. (2002) Nurses' attitudes towards clients who self-harm. *Journal of Advanced Nursing*, 40, 578-586.

Mackay, N., Barrowclough, C. (2005). Accident and emergency staff's perceptions of deliberate self-harm: Attributions, emotions and willingness to help. *British Journal of Clinical Psychology*, 44, 255-267.

Markham, D. (2003). Attitudes towards patients with a diagnosis of 'borderline personality disorder': Social rejection and dangerousness. *Journal of Mental Health*, 12, 595-612.

Markham, D., Trower, P. (2003). The effect of the psychiatric label 'borderline personality disorder' on nursing staff's perceptions and causal attributions for challenging behaviours. *British Journal of Clinical Psychology*, 42, 243-256.

Nehls, N. (2000). Being a Case Manager for Persons with Borderline Personality Disorder: Perspectives of Community Mental Health Center Clinicians. *Archives of Psychiatric Nursing*, 14, 12-18.

Patterson, P., Whittington, R., Bogg, J. (2007). Measuring nurse attitudes towards deliberate self-harm: the Self-Harm Antipathy Scale (SHAS). *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 14, 438-445.

Peplau, H.E. (1988). *Interpersonal relations in nursing: a conceptual frame of reference for psychodynamic nursing*. (2. ed.) Basingstoke: Macmillan Education.

Perseius, K-I. (2006). *Borderline Personality Disorder. Studies of suffering, quality of life and dialectical behavioural therapy*. Karolinska Institutet.

Purves, D., Sands, N. (2009). Crisis and Triage Clinicians' Attitudes Toward Working With People With Personality Disorder. *Perspectives in Psychiatric Care*, 45, 208-215.

Rogers, B., Acton, T. (2012). 'I think we're all guinea pigs really': a qualitative study of medication and borderline personality disorder. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 9, 341-347.

Rogers, B., Dunne, E. (2011). 'They told me I had this personality disorder... All of a sudden I was waisting their time': Personality disorder and the inpatient experience. *Journal of Mental Health*, 20, 226-233.

Ross, C.A., Goldner, E.M. (2009). Stigma, negative attitudes and discrimination towards mental illness within the nursing profession: a review of the literature. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 16, 558–567.

SBU, Statens beredning för medicinsk utvärdering. (2012). *Utvärdering av metoder i hälso- och sjukvården: En handbok*. Hämtad den 15 januari 2012 från SBU, <http://www.sbu.se/metodbok>.

SFS 2003:460. *Lag om etikprövning av forskning som avser människor*. Hämtad den 13 januari 2013 från <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20030460.htm>

Wheatley, M., Austin-Payne, H. (2009). Nursing Staff Knowledge and Attitudes Towards Deliberate Self-Harm in Adults and Adolescents in an Inpatient Setting. *Behavioural and Cognitive Psychotherapy*, 37, 293–309.

Wiklund Gustin, L. (red.) (2010). *Vårdande vid psykisk ohälsa: på avancerad nivå*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Wollaston, K., Hixenbaugh, P. (2008). 'Destructive Whirlwind': nurses' perceptions of patients diagnosed with borderline personality disorder. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 15, 703-70